Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

9. června 2016*

„Řízení o předběžné otázce — Justiční spolupráce v trestních věcech — Právo na tlumočení a překlad — Směrnice 2010/64/EU — Působnost — Pojem ‚trestní řízení' — Řízení stanovené členským státem, jehož účelem je uznání rozhodnutí v trestních věcech vydaného soudem jiného členského státu a zápis odsouzení vydaného uvedeným soudem do rejstříku trestů — Náklady spojené s překladem tohoto rozhodnutí — Rámcové rozhodnutí 2009/315/SVV — Rozhodnutí 2009/316/SVV"

Ve věci C-25/15,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Budapest Környéki Törvényszék (obvodní soud v Budapešti, Maďarsko) ze dne 5. ledna 2015, došlým Soudnímu dvoru dne 21. ledna 2015, v řízení zahájeném proti

Istvánu Baloghovi,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení J. L. da Cruz Vilaça, předseda senátu, A. Tizzano (zpravodaj), místopředseda Soudního dvora, vykonávající funkci soudce pátého senátu, F. Biltgen, A. Borg Barthet a M. Berger, soudci,

generální advokát: Y. Bot,

vedoucí soudní kanceláře: I. Illéssy, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 9. prosince 2015,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za maďarskou vládu M. Z. Fehérem, G. Koósem a M. Bórou, jako zmocněnci,

— za rakouskou vládu G. Eberhardem a F. Zederem, jakož i B. Trefil, jako zmocněnci,

— za Evropskou komisi A. Siposem a R. Troostersem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 20. ledna 2016,

vydává tento

* Jednací jazyk: maďarština.

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 1 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/64/EU ze dne 20. října 2010 o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení (Úř. věst. 2010, L 280, s. 1).

2 Tato žádost byla předložena v rámci řízení zahájeného u Budapest Környéki Törvényszék (obvodní soud v Budapešti, Maďarsko) za účelem, aby v Maďarsku byly uznány účinky pravomocného rozsudku vydaného soudem jiného členského státu, jímž byl Istvánu Baloghovi uložen trest odnětí svobody za trestný čin a náhrada nákladů řízení.

Právní rámec

Unijní právo

Rámcové rozhodnutí 2009/315/SVV

3 Body 2, 3, 5 a 17 odůvodnění rámcového rozhodnutí Rady 2009/315/SVV ze dne 26. února 2009 o organizaci a obsahu výměny informací z rejstříku trestů mezi členskými státy (Úř věst. 2009, L 93, s. 23) stanoví následující:

„(2) [...] přijala Rada dne 29. listopadu 2000 program opatření určených k provádění zásady vzájemného uznávání rozhodnutí v trestních věcech [...]. Toto rámcové rozhodnutí přispívá k dosažení cílů stanovených opatřením č. 3 uvedeného programu [...].

(3) Závěrečná zpráva o prvním hodnotícím období věnovaná vzájemné právní pomoci v trestních věcech [...] vyzvala členské státy ke zjednodušení postupů předávání dokladů mezi státy případným použitím vzorových formulářů pro usnadnění vzájemné právní pomoci.

[...]

(5) S cílem zlepšit výměnu informací mezi členskými státy ohledně rejstříků trestů jsou vítány projekty vypracované za účelem dosažení tohoto cíle [...]. [Získané zkušenosti] [...] prokázaly význam dalšího usměrňování vzájemné výměny informací o odsouzeních mezi členskými státy.

[...]

(17) [...] Ke zlepšení vzájemné srozumitelnosti může přispět vytvoření ‘standardizovaného evropského formátu’, který umožní výměnu informací v jednotné, elektronické a snadno strojově přeložitelné podobě. [...]“

4 Článek 1 tohoto rámcového rozhodnutí, který vymezuje předmět tohoto rámcového rozhodnutí, stanoví:

„Cílem tohoto rámcového rozhodnutí je:

a) určit způsoby, jakými členský stát, v němž je vydáno odsouzení vůči státnímu příslušníku [v němž je odsouzen] jiného členského státu (dále jen ‘odsuzující členský stát’), předá informace o tomto odsouzení členskému státu, jehož je odsouzený státním příslušníkem (dále jen ‘členský stát, jehož je odsouzený státním příslušníkem’);

b) členskému státu, jehož je odsouzený státním příslušníkem, vymezit povinnosti při uchovávání těchto informací a upřesnit metody, jimiž se tento stát musí řídit, když odpovídá na žádost o informace z rejstříku trestů;

c) stanovit rámec, který na základě tohoto rámcového rozhodnutí a následného rozhodnutí podle čl. 11 odst. 4 umožní vytvořit a rozvíjet počítačový systém výměny informací o odsouzeních mezi členskými státy.“

5 Článek 4 uvedeného rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Povinnosti odsuzujícího členského státu“, stanoví:

„[...]

2. Ústřední orgán odsuzujícího členského státu co nejdříve informuje ústřední orgány ostatních členských států o všech odsouzeních vydaných [vynesených] na jeho území proti státním příslušníkům těchto členských států, tak jak jsou zaznamenána v rejstříku trestů.

[...]

3. Ústřední orgán odsuzujícího členského státu neprodleně předá informace o následných změnách nebo výmazu informací obsažených v rejstříku trestů ústřednímu orgánu členského státu, jehož je odsouzený státním příslušníkem.

4. Členský stát, který poskytl informace podle odstavců 2 a 3, předá ústřednímu orgánu členského státu, jehož je odsouzený státním příslušníkem, na žádost tohoto orgánu v jednotlivých případech kopii odsouzení a následných opatření, jakož i všechny další příslušné informace, které mu umožní posoudit, zda mají být přijata opatření na vnitrostátní úrovni.“

6 Článek 5 rámcového rozhodnutí 2009/315, nadepsaný „Povinnosti členského státu, jehož je odsouzený státním příslušníkem“, v odstavci 1 uvádí:

„Ústřední orgán členského státu, jehož je odsouzený státním příslušníkem, uchová v souladu s čl. 11 odst. 1 a 2 všechny informace, jež byly předány podle čl. 4 odst. 2 a 3, pro účely dalšího předávání podle článku 7.“

7 Článek 11 tohoto rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Formát a další způsoby organizování a usnadnění výměny informací o odsouzeních“, stanoví:

„1. Ústřední orgán odsuzujícího členského státu při předávání informací podle čl. 4 odst. 2 a 3 předá tyto informace:

a) informace, které se předávají ve všech případech [...] (povinné informace):
   i) informace o odsouzeném (celé jméno, datum narození, místo narození [...], pohlaví, státní příslušnost a případně dřívější jméno nebo příjmení),
   ii) informace o povaze odsouzení (datum odsouzení, název soudu, datum nabytí právní moci rozhodnutí),
   iii) informace o trestných činech, za něž bylo vydáno odsouzení (datum trestného činu [...], a název nebo právní kvalifikace trestného činu, jakož i odkaz na příslušná ustanovení právních předpisů), a
   iv) informace o obsahu odsouzení (zejména o trestu, jakýchkoli dodatečných sankcích, ochranných opatřeních a následných rozhodnutích, kterými se mění výkon trestu);

b) informace, které se předávají, jsou-li v rejstříku trestů zaznamenány (nepovinné informace):
   i) jména rodičů odsouzeného,

ii) jednací číslo odsouzení,
iii) místo spáchání trestného činu a
iv) omezení práv v důsledku odsouzení;

c) informace, které se předávají, jsou-li ústřednímu orgánu k dispozici (doplňující informace):
i) identifikační číslo odsouzeného [...],
ii) otisky prstů, které byly odsouzenému sejmuty, a
iii) případně pseudonym nebo krycí jméno nebo jména.

Ústřední orgán může navíc předat jakékoliv další informace týkající se odsouzení zaznamenané v rejstříku trestů.

2. Ústřední orgán členského státu, jehož je odsouzený státním příslušníkem, uchovává všechny druhy informací uvedené v odst. 1 písm. a) a b), které obdržel podle čl. 5 odst. 1 pro účely dalšího předávání podle článku 7. Ke stejným účelům může uchovávat druhy informací uvedené v odst. 1 prvním pododstavci písm. c) a druhém pododstavci.

3. [...]

Po uplynutí lhůty stanovené v odstavci 7 tohoto článku si ústřední orgány členských států předají tyto informace elektronicky s použitím standardizovaného formátu.

4. Formát uvedený v odstavci 3 a jakékoliv další způsoby organizování a usnadnění výměny informací o odsouzeních mezi ústředními orgány členských států stanoví Rada [...]

Tyto další způsoby zahrnují

a) vymezení všech způsobů, jež mohou usnadnit pochopení předávaných informací a jejich strojový překlad;

[...]“

Rozhodnutí 2009/316/SVV

8 Body 2, 6 a 12 odůvodnění rozhodnutí Rady 2009/316/SVV ze dne 6. dubna 2009 o zřízení Evropského informačního systému rejstříků trestů (ECRIS) podle článku 11 rámcového rozhodnutí 2009/315/SVV (Úř. věst. 2009, L 93, s. 33) stanoví:

„(2) Předávání informací o odsouzeních státních příslušníků členských států jinými členskými státy na základě Evropské úmluvy o vzájemné pomoci ve věcech trestních ze dne 20. dubna 1959 není efektivní. Proto je na úrovni Evropské unie pro výměnu takovýchto informací zapotřebí efektivnějších a přístupnějších postupů.

[...]

(6) Cílem tohoto rozhodnutí je provést rámcové rozhodnutí [2009/315] za účelem vybudování a rozvoje počítačového systému výměny informací o odsouzeních mezi členskými státy. [...] [...] by měl být vytvořen standardizovaný formát umožňující výměnu informací v jednotné elektronické podobě, která bude snadno strojově přeložitelná, a jakékoli další způsoby organizování a usnadnění výměny informací o odsouzeních mezi ústředními orgány členských států.

[...]

(12) Referenční tabulky kategorií trestných činů a kategorií trestů a opatření uvedené v tomto rozhodnutí by měly usnadňovat strojový překlad a na základě používání systému kódů by měly umožňovat vzájemné porozumění předávaným informacím. [...]“

9 Článek 1 rozhodnutí 2009/316, který vymezuje předmět tohoto rozhodnutí, stanoví:

„Tímto rozhodnutím se zřizuje Evropský informační systém rejstříků trestů (ECRIS).

Toto rozhodnutí rovněž stanoví prvky standardizovaného formátu pro elektronickou výměnu informací z rejstříků trestů mezi členskými státy, zejména informací o trestném činu, za nějž bylo vydáno odsouzení, a informací o obsahu odsouzení [...].“

10 Článek 3 tohoto rozhodnutí, nadepsaný „Evropský informační systém rejstříků trestů (ECRIS)“, v odstavci 1 stanoví:

„Systém ECRIS je decentralizovaným systémem informační technologie založeným na databázích rejstříků trestů v jednotlivých členských státech. Skládá se z těchto prvků:

a) propojovací software [...] pro výměnu informací mezi databázemi rejstříků trestů v jednotlivých členských státech;

[...]“

11 Článek 4 uvedeného rozhodnutí, nadepsaný „Formát předávání informací“, stanoví:

„1. Při předávání informací podle čl. 4 odst. 2 a 3 a článku 7 rámcového rozhodnutí 2009/315/SVV, týkajících se názvu nebo právní kvalifikace trestného činu a příslušných ustanovení právních předpisů, uvedou členské státy pro jednotlivé trestné činy, které jsou předmětem předávání, odpovídající kód uvedený v tabulce trestných činů v příloze A. [...]

Členské státy mohou rovněž poskytovat dostupné informace týkající se stupně dokonání trestného činu a formy účasti na něm a případně existence úplného nebo částečného vynětí z trestní odpovědnosti nebo recidivy.

2. Při předávání informací podle čl. 4 odst. 2 a 3 a článku 7 rámcového rozhodnutí [2009/315], týkajících se obsahu odsouzení, zejména trestu a jakýchkoli dodatečných sankcí, ochranných opatření a následných rozhodnutí, kterými se mění výkon trestu, uvedou členské státy pro jednotlivé tresty a opatření, které jsou předmětem předávání, odpovídající kód uvedený v tabulce trestů a opatření v příloze B. [...]

Členské státy rovněž poskytnou případné dostupné informace týkající se povahy nebo podmínek výkonu uloženého trestu nebo opatření v souladu s parametry přílohy B. [...]“

Směrnice 2010/64

12 Body 14, 17 a 22 odůvodnění směrnice 2010/64 uvádějí:

„(14) Právo na tlumočení a překlad pro osoby, jež nemluví jazykem řízení nebo tomuto jazyku nerozumějí, stanoví článek 6 [Evropské úmluvy na ochranu lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950], jak jej vykládá judikatura Evropského soudu pro lidská práva. Tato směrnice usnadňuje uplatňování tohoto práva v praxi. Proto je cílem této směrnice zajištění práva podezřelého nebo obviněného na tlumočení a na překlad v trestním řízení v zájmu zajištění jejich práva na spravedlivý proces.

[...]

(17) Tato směrnice by měla zajistit bezplatnou a přiměřenou jazykovou pomoc, jež umožní podezřelému nebo obviněnému, který nemluví jazykem trestního řízení nebo tomuto jazyku nerozumí, plně uplatnit právo na obhajobu a zaručit spravedlivé řízení.

[...]

(22) Tlumočení a překlad podle této směrnice by měly být zajištěny v rodném jazyce podezřelého nebo obviněného nebo v jakémkoli jiném jazyce, kterým mluví nebo kterému rozumí, aby mohl plně uplatnit právo na obhajobu a bylo zaručeno spravedlivé řízení."

13 Článek 1 této směrnice, nadepsaný „Předmět a oblast působnosti", v odstavcích 1 a 2 stanoví následující:

„1. Tato směrnice stanoví pravidla týkající se práva na tlumočení a překlad v trestním řízení a v řízení o výkonu evropského zatýkacího rozkazu.

2. Právo uvedené v odstavci 1 se vztahuje na každého od okamžiku, kdy ho příslušné orgány některého členského státu vyrozumí, prostřednictvím úředního oznámení nebo jinak, že je podezřelý nebo obviněný ze spáchání trestného činu, až do ukončení trestního řízení, čímž se rozumí pravomocné rozhodnutí o tom, zda daný podezřelý nebo obviněný uvedený trestný čin spáchal, včetně případného odsuzujícího rozsudku a rozhodnutí o opravném prostředku."

14 Článek 3 odst. 1 a 2 uvedené směrnice zní takto:

„1. Členské státy zajistí, aby podezřelému nebo obviněnému, který nerozumí jazyku daného trestního řízení, byl v přiměřené lhůtě poskytnut písemný překlad všech dokumentů, které jsou podstatné pro zajištění toho, aby byl schopen uplatnit své právo na obhajobu, a pro zaručení spravedlivého řízení.

2. Mezi podstatné dokumenty patří veškerá rozhodnutí zbavující danou osobu svobody, obvinění či obžaloba a veškeré rozsudky."

15 Článek 4 téže směrnice stanoví:

„Členské státy nesou náklady na [...] překlad vzniklé při uplatňování [článku] 3 bez ohledu na výsledek řízení."

Maďarské právo

16 Ustanovení § 46 odst. 1a a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény (zákon č. XXXVIII z roku 1996 o mezinárodní právní pomoci v trestních věcech, dále jen „zákon o mezinárodní právní pomoci v trestních věcech") stanoví, že soudem, který je věcně a místně příslušným ke zvláštnímu řízení týkajícímu se uznání účinků zahraničního rozsudku, je soud, v jehož obvodě má obviněný bydliště nebo pobyt. Podle § 46 odst. 3 tohoto zákona se uplatnitelné řízení řídí obecnými pravidly a büntetőeljárásról szóló 1998 évi XIX. törvény (zákon č. XIX z roku 1998 o trestním řízení soudním, dále jen „trestní řád), která se týkají takových zvláštních řízení, jako je řízení dotčené v původním řízení.

17 Ustanovení § 9 odst. 1 trestního řádu stanoví, že jazykem trestního řízení je maďarský jazyk.

18 Podle § 339 odst. 1 trestního řádu nese stát náklady řízení, k jejichž náhradě není povinen obviněný. V souladu s § 338 odst. 1 trestního řádu se obviněnému uloží náhrada nákladů trestního řízení, je-li rozhodnuto, že je vinný nebo odpovědný za spáchání trestného činu.

19 Podle § 555 odst. 2 písm. j) trestního řádu se obviněnému uloží náhrada nákladů trestního řízení vynaložených v rámci zvláštních řízení, byla-li mu uložena náhrada nákladů trestního řízení v hlavním řízení.

Spor v původním řízení a předběžná otázka

20 Landesgericht Eisenstadt (zemský soud v Eisenstadtu, Rakousko) rozsudkem ze dne 13. května 2014, který nabyl právní moci dne 8. října 2014, uložil I. Baloghovi, který je maďarským státním příslušníkem, trest odnětí svobody za trestný čin, kterým naplnil kvalifikovanou skutkovou podstatu krádeže vloupáním s cílem zajistit si pravidelné obohacení, jakož i náhradu nákladů řízení. Příslušné rakouské orgány informovaly Igazságügyi Minisztérium Nemzetközi Büntetőjogi Osztálya (odbor mezinárodního trestního práva ministerstva spravedlnosti, Maďarsko, dále jen „odbor“) o obsahu tohoto rozsudku, který mu následně na jeho žádost zaslaly.

21 Uvedený odbor předal rozsudek předkládajícímu soudu jako soudu příslušnému pro uznání účinků tohoto rozsudku v Maďarsku v souladu se zvláštním řízením stanoveným zákonem o mezinárodní právní pomoci v trestních věcech, který je zmíněn v bodě 16 tohoto rozsudku. Jediným cílem tohoto zvláštního řízení, které neobnáší nové posouzení skutkového stavu nebo trestní odpovědnosti odsouzeného, ani nové odsouzení, je uznat, že rozsudek zahraničního soudu má stejnou hodnotu, jako by jej vydal maďarský soud, a je za tímto účelem povinné.

22 Vzhledem k tomu, že dotčený rozsudek byl vyhotoven v německém jazyce, předkládající soud musí v souladu s uvedeným zvláštním řízením zajistit překlad tohoto rozsudku do jednacího jazyka, jímž je v dané věci maďarský jazyk.

23 Zejména podle § 555 odst. 2 písm. j) trestního řádu, který se na dotčené řízení uplatní na základě § 46 odst. 3 zákona o mezinárodní právní pomoci v trestních věcech, jakož i podle § 338 odst. 1 trestního řádu je osoba, které byla uložena náhrada nákladů řízení souvisejících s hlavním řízením, povinna nahradit náklady vztahující se ke zvláštním řízením.

24 Z předkládacího rozhodnutí nicméně vyplývá, že v souvislosti s náhradou nákladů souvisejících se zvláštním řízením dotčeným v původním řízení se v soudní praxi v Maďarsku vyvinuly dva rozdílné přístupy.

25 Na jedné straně bylo judikováno, že jelikož směrnice 2010/64 stanoví bezplatnost překladu, zvláštní ustanovení maďarského práva jsou nepoužitelná, a proto se použije obecné ustanovení stanovené v § 9 trestního řádu, podle kterého má obviněný, který je maďarským státním příslušníkem, právo používat svůj mateřský jazyk. Z toho vyplývá, že stát musí nést náklady na překlad zahraničního rozhodnutí na základě § 339 odst. 1 trestního řádu.

26 Na druhé straně bylo judikováno, že hlavní řízení, které bylo ukončeno rozsudkem, kterým se obviněný odsuzuje, se liší od zvláštního řízení, které má akcesorickou povahu a jehož cílem je uznání účinků tohoto rozsudku v Maďarsku. Zatímco tedy obviněnému v rámci hlavního řízení musí být poskytnuta bezplatná jazyková pomoc, pokud neovládá jazyk, v němž je toto řízení vedeno, neplatí to v rámci akcesorického řízení pro překlad rozsudku vydaného zahraničním soudem do jazyka tohoto řízení, který dotčená osoba ovládá, jelikož tento překlad je nezbytný pro účely uvedeného řízení, a nikoli za účelem ochrany práv odsouzené osoby.

27 Za těchto podmínek se Budapest Környéki Törvényszék (obvodní soud v Budapešti) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Musí být znění čl. 1 odst. 1 směrnice 2010/64, podle kterého ‚[t]ato směrnice stanoví pravidla týkající se práva na tlumočení a překlad v trestním řízení a v řízení o výkonu evropského zatýkacího rozkazu', vykládáno v tom smyslu, že maďarské soudy jsou povinny použít tuto směrnici i ve zvláštním řízení (kapitola XXIX trestního řádu), to znamená, že je třeba zvláštní řízení stanovená v maďarském právu chápat tak, že spadají pod pojem ‚trestní řízení' uvedený v tomto ustanovení, nebo je třeba tímto pojmem rozumět jen řízení, v němž je vydáno konečné rozhodnutí o trestněprávní odpovědnosti obviněného?"

K předběžné otázce

28 Úvodem je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora může Soudní dvůr za účelem poskytnutí užitečné odpovědi soudu, který mu položil předběžnou otázku, přihlédnout k normám unijního práva, na které vnitrostátní soud ve znění své otázky neodkázal. Mimoto Soudnímu dvoru případně přísluší přeformulovat otázky, jež mu byly předloženy (viz zejména rozsudky ze dne 13. března 2014, SICES a další, C-155/13, EU:C:2014:145, bod 23, jakož i ze dne 11. února 2015, Marktgemeinde Straßwalchen a další, C-531/13, EU:C:2015:79, bod 37).

29 Jak přitom zdůraznily rakouská vláda a Evropská komise ve svých vyjádřeních, situace dotčená v původním řízení může spadat pod rámcové rozhodnutí 2009/315 a rozhodnutí 2009/316.

30 Ze spisu totiž vyplývá, že ve věci v původním řízení příslušné rakouské orgány informovaly v souladu s čl. 4 odst. 2 rámcového rozhodnutí 2009/315 odbor o odsouzení vydaném Landesgericht Eisenstadt (zemský soud v Eisenstadtu) proti I. Baloghovi prostřednictvím ECRIS, který byl zaveden rozhodnutím 2009/316, za účelem, aby Maďarsko uchovalo takto předané informace v souladu s čl. 5 odst. 1 tohoto rámcového rozhodnutí.

31 Kromě toho odbor požádal, aby byl rozsudek vydaný tímto soudem zaslán uvedeným orgánům, a poté, co jej od těchto orgánů obdržel, předal ho Budapest Környéki Törvényszék (obvodní soud v Budapešti) v souladu se zvláštním řízením dotčeným v původním řízení za účelem jeho uznání v Maďarsku a zápisu uvedeného odsouzení do maďarského rejstříku trestů. Podle použitelného vnitrostátního práva je totiž konání tohoto řízení za tímto účelem povinné.

32 Cílem rámcového rozhodnutí 2009/315 je přitom v souladu s jeho článkem 1 právě určit zejména způsoby, jakými odsuzující členský stát předá členskému státu, jehož je odsouzený státním příslušníkem, informace za účelem jejich uchování tímto členským státem, které se týkají odsouzení vynesených na území prvně uvedeného státu v případě státního příslušníka posledně uvedeného členského státu, tak jak jsou zaznamenána v rejstříku trestů. Mimoto cíl rozhodnutí 2009/316 spočívá podle článku 1 tohoto rozhodnutí ve stanovení prvků standardizovaného formátu, jehož prostřednictvím jsou tyto informace mezi členskými státy vyměňovány.

33 Za těchto podmínek je třeba za účelem poskytnutí užitečné odpovědi předkládajícímu soudu zohlednit nejen směrnici 2010/64, nýbrž i rámcové rozhodnutí 2009/315, jakož i rozhodnutí 2009/316, a v souladu s výše uvedeným přeformulovat položenou otázku.

34 Položenou otázku je tedy třeba chápat tak, že její podstatou je otázka, zda směrnice 2010/64, jakož i rámcové rozhodnutí 2009/315 a rozhodnutí 2009/316 musí být vykládány v tom smyslu, že brání uplatnění vnitrostátní právní úpravy, která zavádí takové zvláštní řízení o uznání soudem jednoho členského státu konečného rozhodnutí vydaného soudem jiného členského státu, kterým se odsuzuje osoba za spáchání trestného činu, jako je zvláštní řízení dotčené v původním řízení, které zejména stanoví, že náklady na překlad tohoto rozhodnutí nese v rámci tohoto řízení tato osoba.

35 Za účelem odpovědi na tuto otázku je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora je třeba při výkladu ustanovení unijního práva vzít v úvahu nejen jeho znění, nýbrž i jeho kontext a cíle sledované právní úpravou, jejíž je součástí (viz zejména rozsudek ze dne 21. května 2015, Rosselle, C-65/14, EU:C:2015:339, bod 43 a citovaná judikatura).

Směrnice 2010/64

36 Pokud jde o výklad směrnice 2010/64, je třeba zaprvé poukázat na to, že v souladu s čl. 1 odst. 1 této směrnice stanoví tato směrnice pravidla týkající se práva na tlumočení a překlad v trestním řízení a v řízení o výkonu evropského zatýkacího rozkazu. Ze znění čl. 1 odst. 2 uvedené směrnice vyplývá, že toto právo se vztahuje na dotyčnou osobu od okamžiku, kdy ji příslušné orgány některého členského státu vyrozumí, že je podezřelá nebo obviněná ze spáchání trestného činu, až do ukončení trestního řízení, čímž se rozumí pravomocné rozhodnutí o tom, zda tato osoba uvedený trestný čin spáchala, včetně případného odsuzujícího rozsudku a rozhodnutí o opravném prostředku.

37 K takovému zvláštnímu řízení, jako je řízení dotčené v původním řízení, jehož cílem je uznání konečného soudního rozhodnutí vydaného soudem jiného členského státu, však již pojmově dochází po konečném rozhodnutí o otázce, zda podezřelá nebo obviněná osoba spáchala trestný čin, a případně po jejím odsouzení.

38 Zadruhé je třeba zdůraznit, že jak je uvedeno zejména v bodech 14, 17 a 22 odůvodnění směrnice 2010/64, cílem této směrnice je zajistit podezřelým nebo obviněným osobám, jež nemluví jazykem řízení nebo tomuto jazyku nerozumějí, právo na tlumočení a překlad, a to usnadněním uplatňování tohoto práva, aby těmto osobám bylo zajištěno právo na spravedlivý proces. Článek 3 odst. 1 a 2 této směrnice tak stanoví, že členské státy zajistí, aby tyto osoby měly v přiměřené lhůtě k dispozici písemný překlad všech podstatných dokumentů, zejména rozsudku, který byl vůči nim vydán, aby mohly uplatnit své právo na obhajobu a aby byla zaručena spravedlivost řízení.

39 Z vysvětlení poskytnutých rakouskou vládou na jednání před Soudním dvorem přitom vyplývá, že I. Balogh obdržel překlad rozsudku Landesgericht Eisenstadt (zemský soud v Eisenstadtu), který mu byl doručen v srpnu 2015. Za těchto okolností nebyl nový překlad uvedeného rozsudku v rámci zvláštního řízení dotčeného v původním řízení, jehož cílem bylo uznání tohoto rozsudku v Maďarsku a zápis vydaného odsouzení do maďarského rejstříku trestů, nezbytný k ochraně práva na obhajobu nebo práva na účinnou soudní ochranu I. Balogha, a nebyl tudíž odůvodněný z hlediska cílů sledovaných směrnicí 2010/64.

40 Z výše uvedených úvah vyplývá, že směrnice 2010/64 není použitelná na takové zvláštní řízení, jako je řízení dotčené v původním řízení.

Rámcové rozhodnutí 2009/315 a rozhodnutí 2009/316

41 Pokud jde o výklad rámcového rozhodnutí 2009/315 a rozhodnutí 2009/316, je třeba odkázat zejména na obsah článků 4, 5 a 11 tohoto rámcového rozhodnutí, jakož i obsah článků 3 a 4 tohoto rozhodnutí.

42 Článek 4 odst. 2 první pododstavec rámcového rozhodnutí 2009/315 stanoví, že ústřední orgán odsuzujícího členského státu co nejdříve informuje ústřední orgány ostatních členských států o všech odsouzeních vydaných na jeho území proti státním příslušníkům těchto členských států, tak jak jsou zaznamenána v rejstříku trestů odsuzujícího členského státu. Článek 5 odst. 1 a čl. 11 odst. 2 tohoto rámcového rozhodnutí upřesňují, že ústřední orgán členského státu, jehož je odsouzený státním příslušníkem, uchovává takto obdržené informace.

43 Seznam informací předaných odsuzujícím členským státem členskému státu, jehož je odsouzený státním příslušníkem, se nachází v čl. 11 odst. 1 uvedeného rámcového rozhodnutí, který neobsahuje žádný odkaz na rozhodnutí vydané soudy prvního z těchto států.

44 Mimoto podle čl. 11 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2009/315 si členské státy vyměňují tyto informace elektronicky s použitím standardizovaného formátu. V této souvislosti články 3 a 4 rozhodnutí 2009/316 uvádějí, že informace týkající se názvu nebo právní kvalifikace trestného činu, jakož i informace týkající se obsahu odsouzení si ústřední orgány členských států předávají prostřednictvím ECRIS ve formě kódů, které odpovídají jednotlivým trestným činům a trestům, které jsou předmětem předávání.

45 Článek 4 odst. 4 rámcového rozhodnutí 2009/315 zajisté stanoví, že odsuzující členský stát předá ústřednímu orgánu členského státu, jehož je odsouzený státním příslušníkem, na žádost tohoto orgánu v jednotlivých případech kopii odsouzení a následných opatření, jakož i všechny další příslušné informace, které mu umožní posoudit, zda mají být přijata opatření na vnitrostátní úrovni.

46 Jak ze znění tohoto ustanovení, tak ze systematiky uvedeného článku 4 jako celku, jakož i z čl. 11 odst. 1 uvedeného rámcového rozhodnutí nicméně vyplývá, že rozhodnutí o odsouzení se ústřednímu orgánu členského státu, jehož je odsouzený státním příslušníkem, předá pouze tehdy, vyžadují-li to zvláštní okolnosti, a nelze ho systematicky požadovat pro účely zápisu uvedeného odsouzení do rejstříku trestů tohoto členského státu.

47 Z vysvětlení, jež poskytla maďarská vláda na jednání před Soudním dvorem, přitom vyplývá, že zvláštní řízení dotčené v původním řízení se provádí systematicky a v projednávaném případě žádná zvláštní okolnost neodůvodňovala uplatnění tohoto řízení na uznání rozsudku vydaného Landesgericht Eisenstadt (zemský soud v Eisenstadtu) proti I. Baloghovi a v tomto rámci neodůvodňovala ani učinění žádosti o předání tohoto rozsudku. Tato žádost proto nemohla být odůvodněna na základě čl. 4 odst. 4 rámcového rozhodnutí 2009/315.

48 Z výše uvedeného vyplývá, že v souladu s rámcovým rozhodnutím 2009/315 a rozhodnutím 2009/316 musí k zápisu odsouzení vydaných soudy odsuzujícího členského státu do rejstříku trestů ústředním orgánem členského státu, jehož je odsouzený státním příslušníkem, dojít přímo na základě toho, že ústřední orgán odsuzujícího členského státu předá prostřednictvím ECRIS ve formě kódů informace týkající se těchto odsouzení.

49 Za těchto podmínek nemůže tento zápis záviset na předcházejícím konání takového řízení o soudním uznání uvedených odsouzení, jako je zvláštní řízení dotčené v původním řízení, ani *a fortiori* na tom, zda je členskému státu, jehož je odsouzený státním příslušníkem, předáno rozhodnutí o odsouzení pro účely takového uznání.

50 Tento výklad potvrzují cíle sledované rámcovým rozhodnutím 2009/315 a rozhodnutím 2009/316.

51 Zejména z bodů 2, 3, 5 a 17 odůvodnění tohoto rámcového rozhodnutí, jakož i z bodů 2, 6 a 12 odůvodnění tohoto rozhodnutí totiž vyplývá, že systém výměny informací zavedený uvedeným rámcovým rozhodnutím a uvedeným rozhodnutím má za účelem usnadnění vzájemné právní pomoci a zajištění vzájemného uznávání rozhodnutí v trestních věcech za cíl zjednodušit postupy předávání dokladů mezi členskými státy, zlepšit a racionalizovat výměnu informací z rejstříku trestů mezi těmito státy a posílit účinnost těchto výměn vytvořením standardizovaného evropského formátu, který umožní předávání těchto informací v jednotné, elektronické, srozumitelné a snadno strojově přeložitelné podobě za pomoci vzorových formulářů a kódů.

52 Jak uvedl generální advokát v bodě 63 svého stanoviska, cílem rámcového rozhodnutí 2009/315 a rozhodnutí 2009/316 je zavedení rychlého a účinného systému výměny informací o odsouzeních vynesených v různých členských státech Unie.

53 Takové řízení o uznání rozhodnutí o odsouzení vydaných soudy jiných členských států, jako je řízení dotčené v původním řízení, které předchází zápisu těchto odsouzení do rejstříku trestů a mimoto předpokládá předání a překlad těchto rozhodnutí, však může značně zpomalit tento zápis, činit výměnu informací mezi členskými státy komplexní, zbavit užitečnosti mechanismus strojového překladu stanovený rozhodnutím 2009/316 a ohrozit tak dosažení cílů sledovaných rámcovým rozhodnutím 2009/315 a tímto rozhodnutím.

54 Obecně je takové řízení rovněž v rozporu se zásadou vzájemného uznávání rozsudků a soudních rozhodnutí v trestních věcech stanovenou v čl. 82 odst. 1 SFEU, který nahradil článek 31 EU, ze kterého vycházejí rámcové rozhodnutí 2009/315 a rozhodnutí 2009/316. Tato zásada totiž brání tomu, aby uznání rozhodnutí členským státem, která vydaly soudy jiného členského státu, bylo v prvním z těchto členských států podmíněno konáním takového soudního řízení za tímto účelem, jako je zvláštní řízení dotčené v původním řízení.

55 Z výše uvedeného vyplývá, že rámcové rozhodnutí 2009/315 a rozhodnutí 2009/316 brání uplatňování vnitrostátní právní úpravy, která zavádí takové zvláštní řízení o uznání rozhodnutí vydaného soudem jiného členského státu, jako je řízení dotčené v původním řízení.

56 S ohledem na výše uvedené je třeba na položenou otázku odpovědět následovně:

— článek 1 odst. 1 směrnice 2010/64 musí být vykládán v tom smyslu, že tato směrnice se nepoužije na vnitrostátní zvláštní řízení o uznání soudem členského státu konečného soudního rozhodnutí vydaného soudem jiného členského státu, kterým se odsuzuje osoba za spáchání trestného činu;

— rámcové rozhodnutí 2009/315 a rozhodnutí 2009/316 musí být vykládána v tom smyslu, že brání uplatňování vnitrostátní právní úpravy, která zavádí takové zvláštní řízení.

K nákladům řízení

57 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

Článek 1 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/64/EU ze dne 20. října 2010 o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení musí být vykládán v tom smyslu, že tato směrnice se nepoužije na vnitrostátní zvláštní řízení o uznání soudem členského státu konečného soudního rozhodnutí vydaného soudem jiného členského státu, kterým se odsuzuje osoba za spáchání trestného činu.

Rámcové rozhodnutí Rady 2009/315/SVV ze dne 26. února 2009 o organizaci a obsahu výměny informací z rejstříku trestů mezi členskými státy, a rozhodnutí Rady 2009/316/SVV ze dne 6. dubna 2009 o zřízení Evropského informačního systému rejstříků trestů (ECRIS) podle článku 11 rámcového rozhodnutí 2009/315 musí být vykládána v tom smyslu, že brání uplatňování vnitrostátní právní úpravy, která zavádí takové zvláštní řízení.

Podpisy.